

Vindkraft ger grön el

DONG Energys breda satsning på den svenska energimarknaden fortsätter. I oktober invigs koncernens första vindkraftspark på svensk mark. Den kommer årligen att producera miljövänlig el motsvarande årsförbrukningen för ca 4 000 villor, eller 80,4 GWh.

DONG Energy arbetar sedan länge målmedvetet för att öka produktionen av el från förnybara energikällor. Inom utvecklingen av vindenergi har DONG Energy varit med från första början. Det innebär att en mycket bred kompetens utvecklats på området under de drygt 16 år koncernen byggt och drivit vindkraftsparker.

I dag är DONG Energy en av Europas ledande producenter av vindkraft och har bland annat varit med och etablerat hälften av världens tio största vindkraftsparker till havs. Koncernens nuvarande vindkraftskapacitet ligger på cirka 600 MW. Men mer än dubbelt så mycket är på gång genom nya anläggningar i Storbritannien, Tyskland, Polen, Sverige, Danmark och Norge.

Störst andel vindenergi

Genom DONG Energys storsatsning på vindkraft på "hemmaplan" är Danmark i dag ett av de länder i världen som har störst andel vindenergi. Och nu görs den första vindkraftsatsningen på den svenska sidan av Öresund.

DONG Energy är i full färd med att bygga upp Storruns vindkraftspark på lågfjällstopparna

Storrund och Frösörund i Jämtland. Projektet består av 12 vindkraftverk på 2,5 MW vardera, vilket ger en total effekt på 30 MW. Själva vindkraftverken installeras i sommar och parken beräknas vara i drift i oktober i år.

Fjällvärlden är ett mycket intressant område för vindkraftsetablering. Vindförhållandena är bra, samtidigt som det finns stora områden där förhållandevis få intressen står emot varandra. Det gör att en växande del av framtidens utbyggnad i Sverige förväntas ligga på fjällnära platser.

Speciell utmaning

Trots DONG Energys stora erfarenhet av vindparkbyggen innebär anläggningen i Jämtland en speciell utmaning.

- Etableringen av vindkraft i fjällvärlden är relativt ny och utforskad. Det gör att både utförande och drift innehåller en rad utmaningar, säger Henriette Holm Mørch som är ansvarig för vindkraften i Sverige inom DONG Energy Power.

Miljöprövningen innan alla tillstånd blev klara har varit lika viktig som ingående. Just i Stor-

run innebär den också en unik kartläggning av vindkraftsparkers påverkan på fågellivet i fjällområdet. Något liknande har aldrig gjorts i högre terräng och följs därför med intresse även internationellt.

DONG Energy ser mycket positivt på projektet i Storrund och på framtida vindkraftsatsningar i Sverige.

- Den ambitiösa, politiska målsättningen på 30 TWh vindkraft i Sverige före år 2020, samt avregleringarna på den svenska energimarknaden ger oss möjlighet till långsiktiga satsningar inom en rad områden. När det gäller vindkraften räknar vi med att den utvecklas mycket starkt i Sverige de närmaste åren, säger Henriette Holm Mørch.

Att DONG Energys svenska företagskunder ska kunna erbjudas grön el från satsningen på vindkraft finns också med i planerna för framtiden.

Därför är DONG Energy en trygg energileverantör

Det viktigaste för en energileverantör är att ta sitt ansvar. Ansvar för ingångna avtal, ansvar för att leveranserna är pålitliga och utan avbrott, ansvar för miljön osv.

I de täta och konstruktiva kontakter vi har med våra kunder blir vi ständigt påmind om behovet av trygghet. Att man ska kunna lita på sin energipartner i detta och alla andra avseenden.

Därför sticker vi gärna ut hakan och påstår att vi verkligen är en trygg, ansvarsfull energileverantör.

I detta nyhetsbrev berättar vi hur vi tänkt när det gäller naturgasleveranserna till kunderna. Vår strategi bygger på gardering och alternativ, som knappast någon annan leverantör är i närheten av. Vi beskriver det som att vi står på fem ben. Stadigare än så kan man knappast vara.

Men vi går gärna ett steg längre och vi är gärna lite före vår tid i tankar och planering, eftersom vi vet vad våra kunder kräver av oss. Vi tar vårt ansvar också på miljöområdet, där vi vill ligga i framkant. Stora resurser satsas på forskning och utveckling av alternativa energikällor. Vi är djupt engagerade på de mest skiftande områden.

När det gäller utvecklingen av vindenergi har DONG Energy varit med från början och vi är i dag en av Europas ledande producenter av vindkraft. Vi kan med tillfredsställelse konstatera att våra egna ambitioner när det gäller satsningar på vindkraft i Sverige, väl harmonierar med den svenska, politiska målsättningen. Därför ser vi också mycket positivt på vårt första vindkraftsprojekt - Storrån i Jämtland - och på framtida, svenska vindkraftssatsningar. Ett konkret exempel på hur förnybar energi används, är vårt klimatpartnerskap med välkända Tivoli - redan nästa år världens första nöjespark, som drivs med grön el. Jag tycker det känns extra bra att associeras med en institution som Tivoli, som ger så många så mycket glädje. Just så som vi vill att du, som kund eller blivande kund, ska uppfatta oss; som en kvalificerad energipartner med en positiv inställning och ett gott humör.

Trevlig sommar!

*Försäljningschef
Thomas Ollendorff*

Leveranserna av naturgas står på fem stadiga ben

Jan Ingwersen, direktör på Energy Markets.

Sedan avregleringen av den svenska energimarknaden har en lång rad företag tecknat avtal om naturgasleveranser med DONG Energy.

Trygga avtal - eftersom DONG Energys leveransstrategi bygger på flera säkra och oberoende alternativ:

- Vi står på fyra ben. Fem om vi räknar våra gaslager, säger Jan Ingwersen, direktör på Energy Markets.

På väggen i Jan Ingwersens tjänsterum hänger en karta med jordens alla gasfyndigheter inprickade. Kors och tvärs i ett väldigt spindelmönster finns ledningar och pipelines inriktade mellan länder och världsdelar.

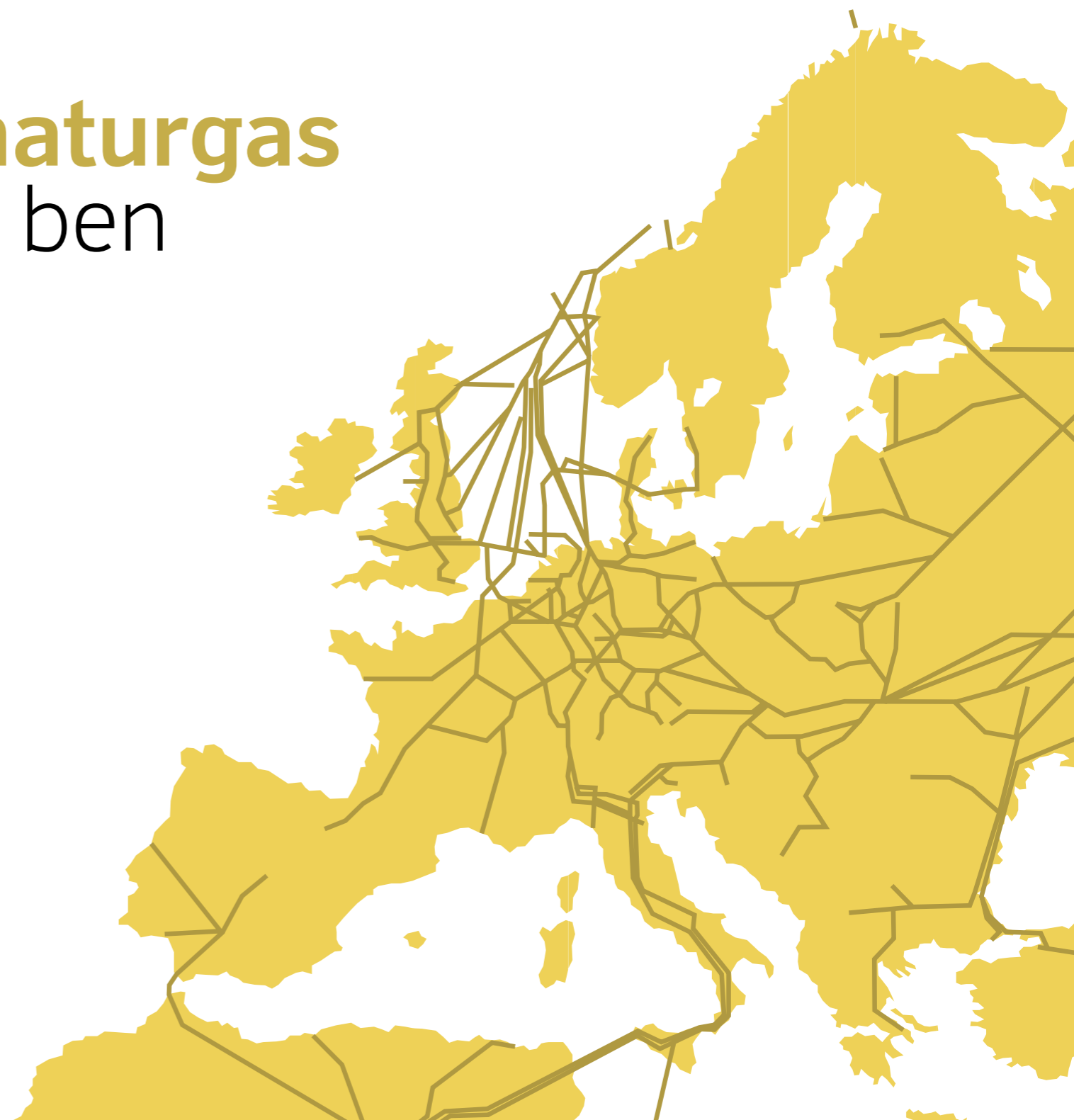
Här uppe i Norden är källorna färre och ledningarnas sträckning lättare att följa. Här kan man enkelt se hur naturgas från olika delar av Nordsjön transporteras via Danmark till oss i Sverige.

Bred naturgasportfölj

I dag och i framtiden kan DONG Energys kunder räkna med sin naturgas enligt upp gjorda avtal, även om tendensen till en sjunkande inhemsk produktion håller i sig. Garantier för detta är bland annat företagets breda och flexibla naturgasportfölj.

Jan Ingwersen om fördelarna gentemot konkurrenterna:

- 1 Det första av de fyra ben som vi står på är långtidsavtalen med danska gasproducenter.
- 2 Det andra är övriga aktiviteter i Nordsjön, t ex gasfältet Ormen Lange utanför Norge där vi äger 10 procent.
- 3 Det tredje benet är vårt långtidsavtal med Gazprom om leveranser från Ryssland från år 2011.
- 4 Och det fjärde benet är LNG (Liquidified Natural Gas), flytande naturgas som nedkyld till minus 160 grader C och transporteras med speciella LNG-tankers. Vi är delägare i GATE LNG-terminalen i Rotterdam, som står färdig under 2011. Detta är en anläggning som ligger strategiskt helt rätt för att kunna serva Nordeuropa och Norden.
- 5 Som ett femte ben kan man räkna gaslagret i Stenlille på Själland, men också DONG Energys övriga gaslager på olika håll, t ex i Tyskland. Lagren fungerade som back up vid driftstörningar i gasproduktionen för drygt ett år sedan.

Ett enormt nät av ledningar och pipelines - som spindeln i nätet har DONG Energy en klar strategi för säkra naturgasleveranser nu och i framtiden

Viktiga satsningar

De fem trygga benen är grunden för DONG Energys leveranssäkerhet. I förlängningen ser Jan Ingwersen viktiga satsningar på förbindelserna mellan Danmark och Tyskland. Norra Tyskland är en knutpunkt för gasleveranserna till Nordeuropa.

- Med utbyggt leveransnät till Tyskland får vi lättare kontakt med den nordeuropeiska marknaden, dit det mesta av de enorma ryska gasleveranserna genom ledningen Nord Stream

kommer att gå från år 2011. Med Nord Stream 2 kommer de samlade gasleveranserna att öka till 55 miljarder kubikmeter per år, motsvarande tio gånger den danska och svenska årsförbrukningen.

Långsiktiga relationer

- Vi får dessutom bättre möjligheter att ta emot gas från GATE-terminalen när den är i bruk om några år. Vårt arbete är nu koncentrerat på att få till stånd långsiktiga relationer med olika LNG-producenter.

För att kunna svara upp mot det framtida energibehovet på gassidan pekar Jan Ingwersen också på nödvändigheten av ett ökat samarbete mellan t ex de svenska, danska och tyska gasmarknaderna.

- Marknadsintegration är ett bra ord som beskriver en önskad utveckling där de olika energiföretagen samarbetar som i en och samma verksamhet. Det kommer vi på DONG Energy att arbeta för, eftersom det som är bra för våra kunder också är bra för vårt företag.

TIVOLI FÖRST I VÄRLDEN MED FÖRNYBAR ENERGI

Tivoli i Köpenhamn ska bli världens första nöjespark som drivs med förnybar energi. Det är målsättningen för klimatpartnerskapet mellan Tivoli och DONG Energy.

Tivoli öppnades 1843 och det första året kom 175 000 besökare till parken. Nu är Tivoli Nordens största turistmål där närmare fyra miljoner personer går genom entréerna varje år. En mycket stor del av dem är nöjessugna svenskar. Och snart kan svenskarna - och alla andra som besöker parken - göra det med betydligt bättre miljösamvete.

När världens beslutsfattare samlas i Köpenhamn i höst för att skriva under ett nytt klimatavtal är nöjesparken redan i full gång med att dra sitt strå till stacken för en bättre miljö.

Utåt sett kommer parken att vara lika lysande som tidigare - Tivoli har inte mindre än 120 000 ljuskällor - men i en energimässigt grönare nyans.

Nytt partnerskap

Bakom det gröna tänkandet ligger ett partnerskap mellan Tivoli och DONG Energy. Det

startade under våren med ett arbete för att hitta och genomföra energibesparande åtgärder i parkens byggnader, belysning och nöjesattraktioner.

Målet för klimatpartnerskapet är att reducera Tivolis energiförbrukning, men också att nöjesparkens energiförsörjning täcks av CO2-neutrala produktionsanläggningar.

Ny teknologi

För att genomföra detta ska Tivoli redan från nästa år ha vindenergi som bas för att klara sitt energibehov. I praktiken innebär det att Tivoli lägger beslag på ett av tre vindkraftverk på Avedøre Holme, där DONG Energy har startat ett banbrytande projekt för att kunna testa och demonstrera ny teknologi. På Avedøre Holme ska man i framtiden kunna se energiproduktion från ett högeffektivt multibränslekraftverk sida vid sida med den förnybara energin i sin bästa form.

De tre vindkraftverken är Danmarks högsta i sitt slag med sina 165 meter över vattenytan. Varje kraftverk producerar årligen 11 GWh. Förutom de 8,5 GWh som går åt till Tivolis behov under ett år, kommer elen att försörja 7 000 hushåll i närbelägna Hvidovre.

Nytt kontor i Malmö

Den 1 maj flyttade DONG Energy sitt Malmö-kontor till ett läge mitt i city.

- Eftersom verksamheten i Sverige stadigt utvecklats, behövde vi större utrymme och lokaler som bättre motsvarade våra krav, säger Thomas Ollendorff, affärschef för DONG Energys svenska del.

Det nya kontoret ligger alldeles intill Lilla Torg med adress:

Skomakaregatan 6 – 8, 211 34 Malmö.

Nyhetsbrevet ges ut av: DONG Energy AB, Fabriksgatan 7, 412 50 Göteborg

Ansvarig utgivare: Thomas Ollendorff
Redaktion: Lena Ekstrand, Thomas Ollendorff och Roger Carlsson
Textproduktion: carlsson&svensson
Layout: DONG Energy Koncernmarketing
Fotos: Thomas Priskorn och Torben Vinther

Tryck: Scanprint A/S

Kontakt:
dongenergy.se
info@dongenergy.se
Tel 031-335 05 60

DONG
energy